

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BACH301-OBE-2024-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	09-05-2024 09:00 CEST
Sluttdato:	23-05-2024 14:00 CEST
Eksamensform:	Bacheloroppgave - Bergen
Termin:	2024 VÅR
Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Flowkode:	203 BACH301 1 OBE 2024 VÅR
Intern sensor:	(Anonymisert)

Deltaker

Kandidatnr.:	261
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	10214
----------------------	-------

Egenerklæring *:

Ja

Jeg bekrefter at jeg har registrert

oppgavetittelen på

norsk og engelsk i

StudentWeb og vet at

denne vil stå på

vitnemålet mitt *:

Ja

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	89
Andre medlemmer i gruppen:	233

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller

Nei

BACHELOROPPGAVE

“Hvordan kan barnehagen tilrettelegge for aktiv deltakelse og utvikling i hverdagen for nyankomne minoritetsspråkelige barn?”

“How can the kindergarten facilitate active involvement and development in their day-to-day of newly arrived children with a minority background in kindergarten?”

Kandidatnummer: 233 & 261

BACH 301 – Bacheloroppgave i barnehagelærerutdanningen

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett (FKLI), Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag
Høgskolen På Vestlandet.

Innleveringsdato: 06.06.24

Antall ord: 10624 av 11663

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskolen på Vestlandet, § 12-1

ABSTRACT

In this bachelor thesis we explore how the Norwegian kindergartens operate in the context of migration and cultural diversity. Facing the increasing number of children and families from immigrant and refugee background, the kindergartens need to reflect over their daily practices to safeguard all children's participation and general well-being. By applying qualitative methodology, we follow the collective reflection of pre-service kindergarten teachers when facilitation for children from minority backgrounds is discussed. Our findings show that collaboration with parents, positive environment, as well as a balance of development the Norwegian language skills and keeping own cultural identity, are the central aspects in kindergartens' inclusive work.

FORORD

«Jeg husker godt min første dag i barnehagen. Jeg var fem år gammel, og på grunn av mangel på barnehageplasser, hadde jeg en sen start. Som andregenerasjons innvandrere tok jeg ikke skikkelig i bruk språket mitt før jeg fylte fire år. Dette gjorde at barnehagehverdagen ofte følte overveldende og utmattende for meg.

En dag, da jeg følte meg spesielt sliten, la en av de ansatte merke til meg. Jeg stod og så på rommet med senger hvor barna kunne hvile. Hun kom bort til meg, bøyde seg ned og spurte meg med en mild stemme om jeg var trøtt og om jeg ville hvile. Lettelsen jeg følte da jeg sa ja, og hun fulgte meg til en av sengene, er et minne jeg enda bærer med meg. Hun så meg og mitt behov, selv om jeg ikke kunne uttrykke det selv med ord. Dette øyeblikket, hvor jeg ble sett og forstått ga meg en følelse av anerkjennelse har lagt et spor i meg».

Denne erfaringen har bidratt til at vi ønsker å ta en del av dette arbeidet. Med å gi andre barn den samme opplevelsen av anerkjennelse og å se barnet, uavhengig av deres forutsetninger. Gjennom vår oppgave ønsker vi å rette oppmerksomheten på den viktige rollen gjør for å fremme synliggjøring og gi rom for at minoritetspråklige barn kan få en god barndomsopplevelse i barnehagen.

Vårt studium på Høgskolen på Vestlandet har gitt oss en lærerik og inspirerende læringsprosess, og vi har fått en dypere innsikt i arbeidet som barnehagelærer utfører i sin profesjon. Vi ønsker å takke alle praksislærere og faglærere som har vært en del av studiet vårt. Deres innsats har vært uvurderlig og bidratt betydelig til vår kompetanseutvikling.

Vi vil også takke informantene som deltok i vår kvalitative metodeforskning.

Dere har vært til stor hjelp.

Takk for tre fine år.

INNHOLDSFORTEGNELSE

ABSTRACT	2
FORORD.....	3
1.0 INNLEDNING.....	6
1.1 Bakgrunn for valg av tema	6
1.2 Problemstilling.....	7
1.2 Oppgavens oppbygning.....	8
2.0 TEORI.....	9
2.1 Språkutvikling og læringsmiljø (lek).....	9
2.1.2 Norsk tilegnelsen i Barnehagen.....	10
2.1.3 Aktiviteter som fremmer språkutviklingen	10
2.2 Inkludering og kulturelt mangfold	13
2.3 Foreldresamarbeid.....	14
2.4 Ledelse og personalets betydning.....	15
3.0 METODE	17
3.1. Hva er metode?.....	17
3.2 Valg av metode	17
3.3 Gruppeintervju/Dialogkafe	18
3.4 Valg av informanter	19
3.5 Gjennomføring	19
3.6 Analyse	20
3.7 Forskningsetikk.....	20
3.8 Metodekritikk.....	21

4.0 PRESENTASJON AV FUNN	22
4.1 Språkstimulering gjennom lek og aktivitet	22
4.1.1 <i>Lek</i>	22
4.1.2 <i>Lesing</i>	23
4.1.3 <i>Annet</i>	24
4.2 Foreldresamarbeid	24
4.3 Kulturelt mangfold og et inkluderende miljø	24
4.4 Voksenrollen	25
5.0 DRØFTING	26
5.1 Hvordan kan man stimulere språket gjennom lek og aktivitet?	26
5.2. Betydningen av et godt foreldresamarbeid	28
5.3 Betydningen av et kulturelt mangfold og et inkluderende miljø i barnehagen	29
5.4 Personalets bevissthet rundt sin rolle som «forbilde»	30
6.0 KONKLUSJON	32
7.0 LITTERATURLISTE	34
8.0 VEDLEGG	36

1.0 INNLEDNING

Norske barnehager er stadig i endring og det kommer flere barn med ulik etnisitet og kultur. Globalisering og immigrasjon har preget Norge, og dette krever flere ressurser og kompetanseheving blant personalet/ansatte, noe som de fleste barnehager i dag mangler. Norge har blitt til et flerkulturelt samfunn med en befolkning som representerer ulike kulturer, nasjonaliteter, språk og religioner som gjør at vi er et stort mangfold. Ifølge statistikk sentralbyrå er 20,8% innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per. 2024 (Statistikk sentralbyrå. 2024). Men hvordan kan barnehagen jobbe med å få inkludert nyankomne minoritetsbarn i barnehagen? Barnehagens praksis varierer fra sted til sted, spesielt når det gjelder hvordan de arbeider med å synliggjøre kulturelt mangfold og språkmiljøet til avdelingen.

For minoritetsbarna er dette en sårbar og viktig periode i livet deres. Rammepplanen for barnehagen nevner at barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. [...] Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet (Kunnskapsdepartementet ,2017, s. 9)

I denne oppgaven vil vi derfor utforske hvordan barnehagen kan tilrettelegge for minoritetsspråklige barn og kulturell forståelse gjennom aktiviteter, leker og pedagogisk innhold som speiler barnas behov, bakgrunn og interesser. Vi vil se nærmere på hvordan personalet kan få opplæring i kulturell kompetanse for å møte barn og foreldre på best mulig måte. Til syvende og sist er en barnehage som jobber aktivt med å fremme kulturelt mangfold og inkludering, en barnehage som bidrar til å ta vare på og skape et samfunn hvor alle barn uavhengig av bakgrunn får mulighet til å vokse, lære og trives.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Hovedgrunnen for at vi velger å skrive om dette temaet er fordi det har vekket en interesse og gjennom tidligere praksisperioder har vi observert mangel på flerkulturell kompetanse og utfordringer knyttet til inkludering av nylig ankomne minoritetsbarn. Vi har erfart at minoritetsspråklige barn i ulike barnehager blir ekskludert fra barnegruppen, hvor andre barn lar

være å ta dem med i leken og de voksne ikke er til stede i disse situasjonene som oppstår i barnehagen. I ettertid har vi observert at pedagogisk leder eller styrer tar opp dette i ulike møter, men at det ikke blir tatt på alvor. Det har vært forskjellige utfordringer i barnehagen og ulike ansatte eller foreldre forklarer videre at de ikke har nok ressurser eller tilstrekkelig kompetanse.

Denne observasjonen har fanget vår oppmerksomhet og dermed ønsker vi å undersøke hvilke tiltak og metoder som kan være med på fremme disse barnas aktive deltakelse i barnehagen. Barnehagen bør fremme et miljø hvor alle barn skal føle seg trygge, sett og anerkjent uavhengig av deres kulturelle og språklige bakgrunn. Vi vil utforske ulike metoder og tiltak som støtter språkutviklingen hos minoritetsbarn for å forebygge at de faller utenfor i barnehagen. Basert på dette er viktig å diskutere ulike temaer som inkludering, læringsmiljø og språklig utvikling for å besvare problemstillingen vår. Vi ønsker gjennom forskning (dialogkafe) og analyse av dette, og få en innsikt i hvordan barnehager kan støtte minoritetsspråklige barn og bidra til en mer inkluderende og synliggjøring.

1.2 Problemstilling

Da vi begynte å skrive bacheloroppgaven vår, fokuserte vi først på en annen problemstilling. Den opprinnelige problemstillingen handlet om overgangen mellom barnehage og skole, og hvordan man kunne tilrettelegge for en bedre og mykere overgang for flerspråklige barn som enda ikke behersket norsk. Etter å ha gjennomført en dialogkafe, ble vi midlertidig belyst om hvordan vi kunne bidra til en bedre barnehagehverdag for minoritetsspråklige barn. Etter refleksjon med veileder bestemte vi oss for å skifte fokus til hvordan vi kunne synliggjøre og forbedre hverdagen til nylig ankomne minoritetsbarn i barnehagen. Vi ønsket å utforske hva personalet kunne gjøre for å aktivt delta og synliggjøre kulturen til minoritetsspråklige barn i tråd med vår nye problemstilling. Vi valgte å beholde svarene fra dialog kafeen, da resultatene ledet oss til vår nye problemstilling. Gjennom vår bacheloroppgave ønsker vi å belyse følgende problemstilling:

«Hvordan kan barnehagen tilrettelegge for aktiv deltakelse og utvikling i hverdagen for nyankomne minoritetsspråklige barn?»

1.2 Oppgavens oppbygning.

Oppgavens struktur består av innledning, og de fire hovedkapitlene som teori, metode, presentasjon av funn, drøfting og konklusjon.

Teoridelen.

Teoridelen presenterer ulike teorier knyttet til språkutvikling, læringsmiljø, inkludering, kulturelt mangfold, foreldresamarbeid og personalets rolle. Disse teoriene er med på å skape fundamentet for vår forståelse av hvordan barnehager kan støtte minoritetsspråklige barn.

Metodedelen

I metodedelen beskriver vår tilnærming til datainnsamling, som hovedsakelig er basert på kvalitativ metode av gruppeintervju modifisert til en dialogkafe. Vi beskriver hvordan vi har organisert og gjennomført dialogkaféen, inkludert utvalget av informantene, samt prosessen av å analysere dataene.

Presentasjon av funnene:

Dette kapitlet presenterer vi funnene våre fra dialogkaféen med informantene. Vi organiserer resultatene etter relevante temaer og kategorier, som er mest relevante for vår problemstilling.

Drøftingskapitlet.

I drøftingskapitlet analyserer og drøfter vi våre funn i lys av teorien og datamaterialet vårt. Vi utforsker hvordan teoriene støtter eller utfordrer våre funn og hva dette vil bety for praksisen i barnehagen

Konklusjon.

Til slutt oppsummerer vi våre konklusjoner og foreslår tiltak som kan bidra til å tilrettelegge og forbedre praksisen i barnehagesektoren for minoritetsspråklige barn.

2.0 TEORI

I dette kapittelet så skal vi legge frem ulike teorier og belyse dette i sammenheng med problemstillingen vår. Vi bruker underoverskrifter for å fordele de ulike temaene og danner et utgangspunkt for senere valg av analyse.

2.1 Språkutvikling og læringsmiljø (lek)

Barn som har et annet førstespråk/morsmål enn norsk, altså barnets hovedspråk, blir ofte omtalt som minoritetsspråklige barn. Morsmål og førstespråk trenger nødvendigvis ikke å være det samme, da morsmål er ofte det språket man identifiserer seg med. (Høigaard, 2019, s.139-140). Det er derfor viktig å støtte og oppfordre minoritetsbarna til å opprettholde morsmålet sitt i løpet av språkutviklingen. Valvatne og Sandvik (2022) skriver om at samfunnet ikke fokuserer nok på barnets førstespråk, men heller fokuserer på at de skal lære seg norsk for å klare seg på skolen, og ellers i samfunnet. (Valvatne & Sandvik, 2002, s.309). I dagens barnehagekultur er det per dags dato ikke lagt opp for at minoritetsspråklige barn kan utvikle morsmålet sitt. Språkmiljøet er ikke stimulerende nok for at barna kan bruke det aktivt i hverdagen.

Det fysiske språkmiljøet og rommet fungerer som en tredje pedagog, hvor bøker og alfabetet på eget morsmål er synliggjort, inspirert av Reggio Emilias pedagogikk. I sammenheng med den fysiske barnehagekulturen så er synliggjøring i språkmiljøet av minoritetsspråklige barn i barnehagen essensielt for at flerspråkligheten skal være en ressurs barna har. Ødegaard (2012) skriver at mangel på dette vil føre til at det begrenser barnas flerspråklige utvikling (Bakken & Solbue, 2016, s.120-121). Barnehagen må iverksette et større arbeid for å synliggjøre barnas morsmål i det læringsmiljøet pedagogene vil skape i avdelingene, men dette er et behov minoritetsbarn har og trenger et språkstimulerende miljø for sitt morsmål og andrespråk.

Tilknytningen til språket er en viktig del av at barn skal få oppleve følelsen av tilhørighet. Å komme til et nytt land med et annet språk så kan det være utfordrende for nyankomne minoritetsspråklige barn. Ifølge Selås og Gujord (2017) krever det mye arbeid å lære seg et nytt språk. For at barna skal få en positiv tilknytning til det norske språket, må barnehagen jobbe med å få inn nok ressurser for å dekke behovene barna trenger i sin språkutvikling.

2.1.2 Norsktilegnelsen i Barnehagen

Høigård (2019), deler arbeidet med norsktilegnelsen i to hovedtilnærminger: dynamisk språkarbeid og strukturert språkarbeid.

Et dynamisk språkarbeid innebærer å integrere norsktilegnelsen i alle typer barnehageaktiviteter på en spontan og naturlig måte. Den sosiale dimensjonen av språket vektlegges, og pedagogen må aktivt være til stede som et støttende stillas for å støtte flerspråklige barn i lek, utfordringer eller aktiviteter der språket får eksplisitt eller implisitt oppmerksomhet. Implisitt beriket oppmerksomhet inkluderer beriket input som gjentakelse, omformuleringer og gester som hjelper barna med å forstå språket bedre. Det handler også om å trekke inn morsmålet for å utvikle barnas flerspråklige identitet (Høigård, 2019, s.151-152).

I kontrast til dynamisk språkarbeid, er strukturert språkarbeid preget av et planlagt opplegg rettet mot et mindre grupper av barn. Dette arbeidet følger en fast tidsplan og finner sted på et bestemt sted. I denne konteksten opptrer pedagogen mer som en språklærer enn en modell for språkbruk. Arbeidet setter søkelys på å utvikle ordforråd og refleksjon over de ordene som blir arbeidet med (Høigård, 2019, s.154). Målet med denne arbeidsmetoden er å skape en strukturert og dedikert ramme der språklæring blir tydelig og målrettet.

2.1.3 Aktiviteter som fremmer språkutviklingen

Ifølge Høigård (2019) er det fire forskjellige aktiviteter som stimulerer barns språkutvikling. (s.168). Disse aktivitetene er viktig for både enspråklige barn, barn som lærer et andrespråk, og barn med forsinket eller mangelfull språkutvikling.

2.1.3.1 Musiske aktiviteter

Musiske aktiviteter omfatter ikke bare musikk og sang, men også språklige aktiviteter som dikt, rim, regler og språklek. Høigård (2019) påpeker at slike aktiviteter ofte fenger barna lett, og at de ikke trenger å ha kommet langt i språkutvikling for å delta (s.168). For minoritetsspråklige barn kan det være gjerne være enklere å synge på norsk, enn å snakke på norsk. Språklek kommer gjerne av språklig overskudd, da barnet ofte begynner å leke med selve språket (Høigård, 2019, s.169). Dette fører til at barnet tar eierskap over språket.

2.1.3.2 Vennskap og lek

Vennskap og lek med norskspråklige barn spiller en viktig rolle i norsktilegnelsen for minoritetsspråklige barn. «Barn i 2-3 årsalderen kan lettere leike sammen enn større barn når språket er ulike.» (Høigård, 2019, s.151). I lek er handlinger og konkrete objekter med på å klargjøre hva leken handler om. For eksempel kan det være enkelt å delta i en buss-lek, hvor barna gjennom konkrete og handlinger forstår hva leken går ut på. Øksnes (2021) beskriver at læringsbasert lek eller veiledet lek som legger vekt på en form på lek “som fremmer akademisk kunnskap gjennom leke-aktiviteter”. (Øksnes,2021, s.90) Regelleker har som oftest et begrenset ordforråd og er en effektiv måte å integrere norsktilegnelsen, da de introduserer barna for nye ord og begreper på en strukturert måte. Pedagogen spiller også en viktig rolle i å observere hvilke språk og leker barna trenger for å hjelpe dem inn i reglene og det aktuelle vokabularet som er nødvendig i leken (Høigård 2019, s.173.).

En følelse av fellesskap og tilhørighet spiller en sentral rolle i å samle barn, ofte gjennom lek. I henhold til Sadowniks (2018) forskning om polske migrantbarn deltakelse og tilhørighet i norske barnehager, er lek spesielt viktig for migrantbarn i utviklingen av en tilhørighet i deres nye omgivelser i barnehagen. Sadownik påpeker at kvalifikasjonen som en attraktiv lekekamerat avhenger av felles språk og kulturelle referanser og opplevelser. Derfor kan barnets kjennskap til globale figurer som «Angry Birds» eller Elsa i «Frozen», bidra til å skape en følelse av fellesskap og tilhørighet knyttet til barnehagen og det nye miljøet (s.963). Forskningen understreker at lek ikke bare er en vesentlig aktivitet for barn generelt, men at den er spesielt viktig for migrantbarn i overgangen til hverdagen i en ny barnehage i et helt nytt land. Lek fungerer som et verktøy for å fremme inkludering og tilpasning ved å gi barna en følelse av fellesskap og tilhørighet til den nye hverdagen i barnehagen.

2.1.3.3 God samtale og samvær rundt tekst.

Dialogen spiller en avgjørende rolle i barns språkutvikling, grunnet til at de lærer å kommunisere med andre, øke ordforrådet, forstå hvordan dialoger fungerer, samt lære om samfunnets regler og normer. For å fremme dialog med minoritetsspråklige barn, er det viktig å bruke metoder som spørsmål og svar leken, der barna kan utforske lydene ulike dyr lager. Voksne bør stille åpne spørsmål som fremmer nysgjerrighet hos barna og unngå å kun be om ja/nei-svar (Høigård,2019,

s.170). Det er også viktig å ikke overvelde barna med for mange spørsmål, men heller tilpasse spørsmålene etter barnas språkutvikling. Bruk av spørreord og oppmerksomhetssignaler er nyttige verktøy for voksne i kommunikasjon med barn.

Voksne bør engasjere barna i samtaler om emner som interesserer barna direkte, slik at dialogen blir meningsfull og stimulerende for barnas språklige utvikling. For å være en engasjerende samtalepartner, må man først introdusere et samtaleemne, dette kalles innføring. Deretter er det viktig å fange samtalepartnerens oppmerksomhet ved å presentere emnet på en spennende måte. Videre må man utvikle emnet slik at partneren vil fortsette dialogen, dette kalles tilknytning. Flere ordvekslinger bør skje for å opprettholde dialogen. Den som ikke snakker, bør være en god lytter og vise det med kroppsspråk. Når man legger opp til en god dialog med barn, bør spørsmålene tilpasses slik at barna kan svare. Å stille åpne spørsmål er viktig i denne sammenhengen (Høigard,2019, s. 48).

2.1.3.4 Språkstøtte, samvær rundt tekst.

En viktig oppgave barnehagen har er å tilrettelegge et godt språkmiljø for alle barn (Gjervan,2012). For nyankomne minoritetsbarn er det nødvendig for barna å få språkstøtte for at hverdagen skal gå rundt. Den viktigste ressursen i dette arbeidet så er det personalet, de er følelsesmessige tilgjengelig og mens barna lærer seg språket så kan de se og svare på barns initiativ gjennom å gi de ulike opplevelser og erfaringer (Høigård, 2019, s.176). Å ha tospråklig assistanse for nyankomne minoritetsspråklige barn kan være en positiv fordel for barnehagen. Det kan kreve å få inn disse ressursene, men vil være givende for barna for å dekke behov i hverdagen. "I barnehager der språklig mangfold er et uttalt mål vil det være tospråklig assistanse" (Gjervan,2012, s.69). Det vil si at det er flere språk som er til stede og synliggjort i hverdagen. For eksempel har minoritetsspråklige barn språkstøtte rundt matbordet, i garderoben, på turer og i leken hvor de snakker morsmålet eller der det er nødvendig med oversettelse. dette vil bidra til eksponering av språklig variasjon hvor minoritetsbarn kan benytte seg av førstespråket sitt og barn med minoritetsbakgrunn blir inkludert i barnehagens språklige hverdag. Personalet kan også ta i bruk av å bruke bildekort, som er en effektiv måte å støtte barna med (Gjervan, 2012, s.70). Barna har allerede etablert første og andrehåndserfaringer i sitt eget språk, men når det gjelder et nytt språk kan man bruke dette til en ressurs til å lære inn et nytt språk.

Gjennom samtaler med barn gjennom bruk av bildebøker og egne bilder som er tatt selv kan man gjøre en stor forskjell i språkutviklingen (Høigård,2019, s.174).

2.2 Inkludering og kulturelt mangfold

Det er tydelig at de norske barnehagene i Norge legger stor vekt på inkludering og beveger seg mot begrepet inkludering fremfor integrering. Mens integrering kan handle om tilpasning og godkjenning, handler inkludering hovedsakelig om anerkjennelse og motvirkning av ekskludering. I følge Maryann Jortveit (2017), referert i Larsen & Slåtten (2019, s.112), handler inkludering om å sikre at alle barn, uavhengig av bakgrunn, føler seg anerkjent og sett, med lik mulighet til å delta i det sosiale samspillet. For å lykkes med inkludering i barnehagen må personalet først og fremst vite hva dette innebærer. Barnehagen må være villig til å være mer bevisste på egne holdninger og verdier knyttet til kultur, utfordre sine fordommer og stereotypier. Barnehagen må også være åpen for å lære av ulike kulturelle bakgrunner og erfaringer.

Glaser (2013) forklarer at å ha en kulturel relativistisk tilnærming til andre kulturer innebærer å forstå at barns utvikling er påvirket av deres kulturelle bakgrunn og møter andres kulturer med åpenhet (Bakken 2016, s.50). Det at barnehagen har denne tilnærmingen vil bidra til at minoritetsspråklige barn vil kunne oppleve seg sett og ivaretatt. Alle barn har rett til å delta, å ha muligheten til å leke, lære og utvikle seg. Målet til barnehagen er at alle skal få oppleve at de skal få føle seg inkludert, sett og hørt (Larsen & Slåtten, 2019, s. 113). Barn har godt av å se ulike mennesker både er like og forskjellige, å fokusere på det man har til felles vil gi bedre forutsetning til barnegruppen. Det å gi kjennskap til hverandres likheter og ulikheter bidrar til å ufarliggjøre forskjellene, dette er et viktig arbeid å jobbe med.

Tradisjonelt sett definerer man kultur som noe medlemmene av et samfunn har til felles. «Kultur handler om virkelighetsoppfatninger, verdier og normer som mer eller mindre er felles innenfor et samfunn, som vi har lært, og som gjør at vi kan kommunisere og samhandle». Et mer allsidig mangfold fører til en økt variasjon når det kommer til både kulturelt og etnisk mangfold (Tholin, 2021). Ordet mangfoldighet betyr "forskjellige eller heterogenitet" og er inspirert av det engelske ordet "diversity". Begrepet kulturelt mangfold retter fokuset på variasjon i kultur, språk og livssyn (Larsen & Slåtten,2020, s.51). Dermed er fellesskapet i barnehagen et møtepunkt for at

barna kan se hverandres kulturer, og man kan bruke de lokale mulighetene til å synliggjøre barnas kultur.

2.3 Foreldresamarbeid.

Et godt foreldresamarbeid er med på å støtte barns læring og utvikling, spesielt i barnehager som preges av mangfold og variasjon (Glaser, 2018, s.19-20). Som foreldre er det viktig å føle på at barnet ditt er trygt og blir tatt godt vare på. Særlig når barn er i gang med prosessen med å lære to språk, er samarbeidet enda viktigere. Glaser (2018), nevner at overgangen og sammenhengen mellom barnehage og hjem styrkes ved et godt foreldresamarbeid (s.134). I denne sammenheng vil vi se nærmere på hvor viktig det er med et godt foreldresamarbeid, spesielt når det er ulikheter i språk og kultur. Trygg tilknytning og gode relasjoner til barnehagen er nødvendig, spesielt dersom foreldre sliter med usikkerhet med tanke på språket eller tidligere traumer (Glaser, 2018, s.20). Å ha barnehagepersonell som snakker positivt om tospråklighet og morsmål kan bidra til å skape en positiv assosiasjon mellom barnehage og hjem (Høigård, 2019, s.147.) For et vellykket samarbeid på tvers av språk og kulturer, er det avgjørende at foreldrene føler seg trygg på hva barnehagen forventer av dem, og hva de kan forvente av barnehagen.

I henhold til Barnehageloven § 1 (2005) og forskrift om Rammeplanen (2017), er det et krav at barnehagen samarbeider med barnas foreldre eller foresatte. “Barnehagen skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling” (barnehageloven § 1 formål), videre understreker rammeplanen kapittel 5 om samarbeid mellom hjem og barnehage, at “Samarbeidet mellom barnehage og hjem skal alltid ha barnets beste som mål”, (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). Ifølge rammeplanen er det barnehagen sitt ansvar å legge til rette for å opprettholde en god dialog med foreldrene, samtidig som at som at foreldrene får være med å medvirke hverdagen til barnet.

I Sadownik, A (2022), sin narrative undersøkelse fremheves betydningen av å forstå foreldrenes rolle og engasjement i barnehagen, spesielt med tanke på integrering av innvandrerfamilier og sosial inkludering. Undersøkelsen understreker behovet for et meningsfylt samspill mellom foreldrene og barnehagen, og peker på utfordring med «demokratimangel» i foreldrenes involvering, spesielt blant innvandrerforeldre. Videre omtales det om hvordan ulike kulturforskjeller kan føre til et kultursjokk blant foreldrene, for eksempel praksisen med å jevnlig

servere pølser, eller barna sove ute hele året, eller mangelen på læringsgivende situasjoner (s.10). Refleksjoner gjort av foreldrene i undersøkelsen viser at slike forskjeller kan forstås og håndteres gjennom dialog og forklaring som tar hensyn til barnas trivsel og pedagogiske premisser. Som at å la barn sove ute kan virke som et mindre krevende alternativ enn å la dem sove inne, og selv om det kanskje kan tolkes som latskap fra et perspektiv kan det fra et kultur- og pedagogisk perspektiv anses som en forsterkning av barns immunsystem (s.12). Samlet sett viser studien viktigheten av å tilby rom der ulike synspunkter kan utveksles og diskuteres, samt behovet for å styrke foreldrenes engasjement i barnehagen gjennom dialog og kunnskapsdeling.

Glaser (2018) påpeker at barnehager med begrenset erfaring knyttet til foreldre som enten er flyktninger eller har emigrert til Norge, kan ha en usikker tilnærming knyttet til foreldresamarbeidet (s.136). Økt kjennskap og god kommunikasjon blant barnehagen og foreldre kan være med på å minske dette.

Samarbeidet mellom foreldre kan være både formelt og uformelt. Det uformelle samarbeidet skjer ved situasjoner som for eksempel henting, eller tilfeldige møter som at man møtes på butikken. Det formelle samarbeidet skjer ved planlagte hendelser, som ved foreldremøte, konferanser eller andre planlagte møtepunkter (Glaser, 2018, s.105). Slike samarbeids mønstre, både uformelle og formelle, legger grunnlaget for et allsidig og solid samarbeid mellom foreldre og barnehagen.

2.4 Ledelse og personalets betydning.

Gjennom årene har begrepet ledelse hatt en rekke definisjoner og teoretiske forståelser. Gotvassli (2018) definerer ledelse som en påvirkningskraft på individets eller gruppens holdninger, og at det er en mellommenneskelig påvirkning. Det legges mer vekt på å kommunisere til personalgruppen at man har et felles mål og sammen med ledelsen arbeider man mot dette (Skogen, et al., 2021, s. 26-27).

I en barnehagesammenheng er det styrer og pedagogisk leder som har det overordnede ansvaret. Den pedagogiske virksomheten skal iverksettes av ledelsen og rammeplanen sier at pedagogisk leder er ansvarlig for at rammeplanen og barnehageloven blir fulgt opp gjennom det arbeidet som skjer i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.16). Det er ulik kompetanse i personalet, men det er viktig å vite om hverandres styrker og svakheter sånn at man kan prestere for barnets

beste. Det at ledelsen velger å fokusere på kompetanseheving blant personalet, så vil dette øke miljøet til barnehagen.

Miljøet eller kulturen, blir påvirket av personalets holdninger og kultur innad i barnehagen. Gotvassli (1999), nevner kulturer som dra-kultur, eller hengekultur. En dra-kultur defineres som en “høy, personlig forandringsvilje, stå-på-humør og innsatsvilje”, og med hengekultur menes “, lav forandringsvilje, lav innsats og oppgitthet” (Gotvassli,1999, s.193, omtalt i Skogen, et al, (2022), s.124). Det er flere faktorer som spiller en rolle for barnehagens miljø, det kan være faktorer som trivsel, stress, motivasjon og konflikthåndtering. Følelsen av å ikke strekke til kan bidra til en demotiverende holdning hos personalet (Skogen, et al., 2022, s. 123).

Barnehagen får flere minoritetsbarn i avdelingene sine og det har blitt et større behov blant barna. Det ble utført en undersøkelse i en barneavdeling i Norge av Andersen(2002a,2002b) med at den dominerende diskursen i norske barnehager driver i praksis ved å ikke anerkjenne barna som ressurs og ikke gir minoritetspråklige barn samme mulighet til å mestre og utvikling, som barn med minoritetsbakgrunn. Med manglende anerkjennelse av barns ulike språklige og kulturelle kompetanse ville dette føre til negative konsekvenser i stor grad for barnas mestring, læring, trivsel og utvikling i barnehagen. Phil (1999) mente også at når man ser på den norske befolkningen som “normale”, vil barn med minoritetsbakgrunn bli sett på som “unormale” (Gjervan,2012, s.64). Det er viktig at barnehagen ikke setter en skille på barngruppen og behandler dem likt uavhengig av bakgrunn. Dermed er det viktig at barnehagen jobber mot å endre retningen barnehagen går mot, og arbeider med å jobbe mot å få et "vi" og anerkjenne alle barn som kommer til barnehagen.

Det institusjonelle perspektivet, også kalt organisasjonskultur i en barnehagesammenheng retter oppmerksomheten til at man forholder seg til oppgavens forståelser, målsettinger, arbeidsmåter og strategier som er forankret i barnehagens verdigrunnlag. Det er ikke bare ledelsen som former dette, men også personalet (Bjørnhaug, 2015, s.26-27). For å skape en organisasjonskultur der personale kan møte kulturelle forskjeller blant familier med en ressursorientert tilnærming, så er det viktig at man tilrettelegger for at kulturelt mangfold blir en naturlig del av hverdagen (Gjervan,2012, s.63). (Gotvassli,2018) mener at det krever at pedagogisk leder legger vekt på

samarbeid og fellesskap i det pedagogiske arbeidet. Det vil også bringe frem gode refleksjoner gjennom deltagelse, engasjement og kollektive læringsprosesser vil være sentralt. Dette vil bidra til at man arbeider mot negative holdninger. Det at barnehagen setter fokus på å se minoritetsfamilier som en ressurs vil bidra til positiv og inkluderende kultur i barnehagen, men det vil også fremme en mer åpen kommunikasjon mellom personalet og foreldre.

3.0 METODE

I dette kapitlet beskriver vi metoden som ble brukt til å samle inn datamaterialet og besvare problemstillingen vår. Vi begynner med en generell beskrivelse av grunnleggende prinsipper bak vitenskapelig metode, og deretter presenterer vi vår framgangsmåte i innsamling og analyse av data.

3.1. Hva er metode?

Ifølge Aubert, er metode en «framgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap» (Dalland, 2017, s.51). Man kan ta i bruk ulike metoder, og metoden man velger vil få stor betydning på selve innsamlingsprosessen av data, resultatene vi ender opp med, og hva vi kan bruke resultatene til. Man kan tenke seg som metode som et slags verktøy til å tilegne seg ny kunnskap. I forhold til forskning finnes det to hovedtyper; kvalitativ og kvantitativ. Disse to metodene har til felles at man innhenter, organiserer og tolker informasjon (Larsen, 2017, s.17). Ved bruk av kvantitativ metode samler man inn data som besvarer kvantitative spørsmål om årsak-virkning eller frekvensen av ulike fenomener. I motsetning til kvantitativ metode ønsker man ved bruk av kvalitativ metode å få svar på om menneskers meninger, erfaringer og opplevelser. Noe som verken kan tallfestes eller måles (Larsen, 2017, s. 25).

3.2 Valg av metode

Vi forstår problemstillingen vår: «Hvordan kan man tilrettelegge for aktiv deltakelse av nylig ankomne minoritetsspråklige barn i barnehagen», - som et spørsmål om profesjonsutøvere eller barnehagelærerstudenter sine meninger og erfaringer knyttet til tematikken. Flere faktorer påvirker valget av metode, og graden av tilnærming kan styre hvilken metode som er best egnet. Åpne tilnærminger gir kvalitative metoder mest passende (Larsen, 2017, s.26). Derfor valgte vi å bruke kvalitativ metode for vår forskningsprosess. Gjennom observasjoner i praksis fikk vi et

innblikk i at kunnskapen og pedagogiske tiltak rundt minoritetsspråklige barn ikke var tilstrekkelig synlige. Vi ønsker derfor å bruke en kvalitativ metode for å stimulere og sette ord på skjulte praksiser og meninger i barnehagens arbeid med nyankomne minoritetsbarn. Inspirert av gruppeintervju (Larsen, 2017, s.100) har vi modifisert metoden til en form som lot informantene var kjent med, og som lot dem snakke fritt og utdypende om sine profesjonelle erfaringer.

3.3 Gruppeintervju/Dialogkafe

For å samle inn data valgte vi å ta i bruk gruppeintervju i en form av modifisert dialogkafe. Dette gjorde vi for å gjøre intervjuprosessen mer tilrettelagt til det studentene var vant med fra før. På forhånd utformet vi tre ulike caser med ulike dialog-guider/spørsmål som kunne hjelpe med å få i gang diskusjonen. En fordel med denne tilnærmingen er at det kan oppleves som mindre press på hver enkelt deltaker og at det kan gjøre det lettere å svare når man føler seg trygg på omgivelsene sine. Man kan gjerne knytte fokusgrupper til interaksjonistiske perspektiver, som legger vekt på samhandling og kommunikasjon mellom deltakerne for å få frem meninger. Interaksjonistiske perspektiver understreker betydningen av hvordan en mening kan skapes gjennom sosial interaksjon. Dette perspektivet gir mulighet til å få frem mange forskjellige synspunkter av deltakernes opplevelser. Det kan dog være en ulempe om diskusjonen blir opphetet og deltakerne ikke tør å ytre meningen sin og svarene de avgir blir begrenset (Stuvøy et al., 2022, s.252) Dialogkaféen kan minne om case-oppgaver som vi studenter har blitt vant til å løse i forelesninger i løpet av studiene. Denne formen for intervju var med på å gi informantene en følelse av trygghet, hvor de kunne delta i en åpen, uformell diskusjon.

Case 1 om Sara, en fem år gammel jente som skal begynne på skolen. I hjemmet så snakker de bare spansk. Hun har begynt å mestre norsk, men blir av og til tilbaketrasket når hun snakker med norske barn. Spørsmålene i case 1 handler om tiltak for å opprettholde og utvikle språkkunnskapene til Sara. Hvordan barnehagen kan involvere Saras foreldre i denne prosessen, og hvordan barnehagen kan støtte Saras evne til å forstå og bli forstått av andre barn; både språklig og sosialt.

Case 2 om Ali, en fem år gammel gutt fra Afghanistan som snart skal begynne på skolen. Han har begynt å lære seg norsk i barnehagen, men det er fortsatt utfordrende for han. Ali trives godt i barnehagen, men han blir noen ganger frustrert over manglende forståelse fra de andre barna. Han kan også føle på frustrasjon når han prøver å formidle sine tanker og følelser på

norsk. Spørsmålene knyttet til casen om Ali handler om tilrettelegging for en jevn overgang mellom barnehage og skole, tiltak knyttet til et miljø preget av kulturelt mangfold og inkludering, og utvikling av språklige og sosiale ferdigheter.

Case 3 om Lina, en fem år gammel jente. Hjemme snakkes det portugisisk. Lina elsker å delta i rollespill og å leke med dukker. Hun har begynt å kommunisere mer på norsk, men noen ganger sliter hun med å finne ordene hun trenger for å uttrykke seg. Spørsmålene knyttet til case 3 handler om lek som verktøy, inkludering, og støtte til overgangen mellom barnehage og skole.

3.4 Valg av informanter

Det ideelle ville vært å intervju barnehagelærer med lang erfaring i arbeidet med nyankomne minoritetsbarn. På grunn av overbelastning i barnehagesektoren valgte vi å endre utvalget til studenter ved barnehagelærerutdanningen ved Høgskolen på Vestlandet. Vår gruppe bestod av fem informanter i alderen 20-30 år med varierende bakgrunn og erfaring innen barnehagesektoren. Den første informanten var forelder til to barn i barnehagealder, og tidligere utdannet barne- og ungdomsarbeider. Den andre informanten var også utdannet barne- og ungdomsarbeider og ønsket faglig påfyll. Den tredje informanten hadde et barn som nylig hadde startet i barnehagen, og erfaringene fra barnehagesektoren var knyttet til praksis i forbindelse med studiene. Den fjerde informanten var en ung person som begynte på studiet rett etter videregående og som hadde jobbet som vikar ved siden av studiene. Til slutt hadde vi en informant som hadde utforsket flere studieretninger før vedkommende valgte å studere barnehagelærer.

3.5 Gjennomføring

Vi arrangerte en utendørs dialogisk kafe på campus. Ved ankomst fikk studentene et dokument med tre separate caser (se vedlegg). Hver case-studie omhandlet temaer som barns språkutvikling, involvering og samarbeid med foreldre, situasjoner der barn ikke føler seg forstått, rollen til personalet, samt temaer knyttet til å fremme kulturelt mangfold og inkludering. Arrangementet hadde en varighet på 1,5 timer, og vi organiserte det slik at en av oss tok notater, mens den andre ledet diskusjonen. De individuelle case-studiene ble diskutert i plenum, og alle deltakerne fikk muligheten til å delta gjennom spørsmål og kommentarer til hver case-studie. Avslutningsvis ga vi deltakerne anledning til å dele egne erfaringer. For å oppnå en bedre

struktur og oversikt over deltakerens bidrag, valgte vi å tilordne dem etter nummererte identifikasjoner (1-2-3-4-5), ettersom vi tok notater.

3.6 Analyse

Analysen vår baserer seg på en innholdsanalyse, en vanlig måte for å analysere kvalitative data (Larsen, 2017, s.113). Vi innledet analysen med å gjennomgå funnene, med fokus på hvilke spørsmål som ble stilt.

I Case 1, Sara, kom det fram et betydningsfullt tema angående tiltak for å støtte hennes språkutvikling. Dette resulterte i etablering av koden «språkutvikling». Deretter så vi på spørsmålene knyttet til involvering av foreldrene, som ledet til koden «Foreldresamarbeid». Videre så vi på hvordan Saras evne til å kommunisere med andre barn og barnehagens rolle i å fremme inkludering og kulturelt mangfold. Dette ga opphav til koden «Inkludering og kulturelt mangfold». Vi undersøkte også personalets rolle i å støtte språklig og sosial inkludering, og opprettet koden «Voksenrollen, personalets rolle».

I case 2, Ali, startet vi med å vurdere hvordan overgangen fra barnehagen til skole mest mulig myk og hvilke tiltak som kunne sørge for å sikre dette, men dette temaet ble etter hvert oppløst på grunn av en ny problemstilling. Vi skiftet fokuset mot samarbeidet med Alis foreldre, som ble overført til kategorien fra case 1, «foreldresamarbeid». Videre utforsket vi strategier for å støtte både språklig og sosial utvikling, og utviklet koden «språkutvikling», til kategorien «språkutvikling og læringsmiljø».

I case 3, Lina, var hovedfokuset på hvordan lek kunne brukes for verktøy for å styrke språklig kompetanse hos Lina og andre flerspråklige barn. Dette ble justert til å inkludere minoritetsspråklige barn og ble en del av kategorien «Språkutvikling og læringsmiljø». Spørsmålene angående Linas språkforberedelser for overgangen mellom barnehage og skole ble eliminert da det ikke lenger var relevant.

3.7 Forskningsetikk

Etikk forstås som prinsipper, regler og retningslinjer for å vurdere om handlinger er riktige eller gale, (Johannesen, Tufte og Christoffersen, (2016), s.85. Omtalt i Larsen, 2017, s.15). I den formelle delen av vår forskning har vi respektert etikken ved å sikre samtykke fra våre informanter, som deltok frivillig på bakgrunn av et muntlig samtykke. Vi garanterer også beskyttelse av personvern ved å ikke samle inn personopplysninger. “En personopplysning er

enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar enkeltperson (Stuvøy, et.al, 2022, s.95). Innholdet i datainnsamlingen vår ble dermed dokumentert gjennom anonymiserte notater for å sikre konfidensialitet og anonymitet. Vi har også vært oppmerksom på mindre formelle aspekter av forskningsetikk, spesielt maktrelasjoner. Dette forsøkte vi å dempe ved å tilpasse gruppeintervju-formen til arbeidsformer som informantene er vant til.

Videre har vi også anerkjent betydningen av informantenes fortolkning i funnene våre, og vi tar deres perspektiver og erfaringer på alvor i vår forskning. Dette betyr at vi ikke bare ser på dataene fra vårt eget synspunkt, men også tar hensyn til og respekterer informantenes tolkninger og forståelser. Gjennom denne tilnærmingen til forskningsetikk, både formelt og uformelt har vi forsøkt å sikre at vår forskning er gjennomført på en etisk forsvarlig måte, med respekt for informantenes rettigheter, verdigheter, autonomi, samtidig som vi opprettholder troverdighet i forskningsprosessen

3.8 Metodekritikk

Når man benytter kvalitativ metode slik som vi har gjort i denne besvarelsen, er det viktig å reflektere over styrker og svakheter ved metodene som har blitt brukt. Utvalget vi hadde av informanter bestod av fem studenter ved barnehagelærerutdanningen ved Høgskolen på Vestlandet. Deres erfaringer og perspektiver var dermed noe begrenset i motsetning til om vi hadde valgt erfarne barnehagelærere. Da hadde vi muligens fått mer representative erfaringer og kunnskaper som finnes fra barnehagesektoren. En ulempe med kvalitativ metode er at innsamlet data-mengde kan også være tidkrevende å behandle i ettertid, i motsetning til kvantitative data (Larsen, 2017, s.29).

Vi brukte også bare en metode, en modifisert dialogkafe. Dette bidro til en åpen og fri diskusjon, men vi kan ikke unnlate at noen informanter kanskje følte seg komfortable nok til å dele sine meninger i en gruppe setting. Dette kan ha ført til at noen synspunkt og erfaringer ikke kom frem. Gruppedynamikken kan også ha påvirket hvordan de ulike casene ble behandlet.

Vår evne som forskere er også noe vi kan reflektere over. Vi er relativt uerfarne og ikke særlig drevne på forskning, noe som kan ha hatt påvirkning for datainnsamlingen og analysen. Våre egne forutsetninger, som forkunnskaper og forventninger kan vært med på å påvirke hvordan vi

ledet dialogkaféen og hvordan vi tolket dataene. Selv om vi har forsøkt på å være bevisste på dette gjennom hele prosessen, er det vanskelig å eliminere all påvirkning fra forskeren i kvalitativ forskning. Larsen (2017) påpeker at det er en god regel å vurdere om de som har blitt intervjuet, ville vært enige i vår tolkning (s.122). For å gjøre studiet vårt mer troverdig og representativt kunne vi valgt flere metoder, som for eksempel spørreundersøkelse, intervju av barnehagelærere eller styrer. På en annen side kan validiteten til studien vår styrkes ved at vi brukte en metode som tillot informantene å komme med flere forklaringsmodeller underveis (Larsen, 2017, s.95). Troverdigheten, eller reliabiliteten til vår studie, er skapt på grunnlag av at vi har prøvd å være så nøyaktig som mulig med resultatene av funnene.

I fremtidige studier kan vi forbedre både validiteten og reliabiliteten ved å utvide utvalget av informanter, og benytte flere metodiske tilnærminger. Ved å inkludere barnehagelærere med mer erfaring knyttet til tema, kunne vi gjerne fått en mer omfattende forståelse av de temaene vi undersøker. Samtidig ville bruk av kvantitative metoder, som spørreundersøkelser og skjema, bidratt til å styrke studiens troverdighet.

4.0 PRESENTASJON AV FUNN

I dette kapittelet vil vi presentere våre funn. Formålet med dialogkaféen var å finne ulike perspektiver og meninger fra våre medstudenter. Disse innspillene ble formulert under diskusjonene og vi har kategorisert dem i fire kategorier for å belyse vår problemstilling. Ved å anvende lek og lesing som verktøy for språkutvikling, inkludere foreldrene, fremme kulturelt mangfold og sikre at voksne opptrer som gode rollemodeller, kan disse funnene bidra til å skape et miljø som legger til rette for aktiv deltakelse og utvikling for nyankomne minoritetsspråklige barn

4.1 Språkstimulering gjennom lek og aktivitet

4.1.1 Lek

For å utvikle og opprettholde språkutviklingen gjennom lek og aktivitet foreslo informant (1) at man kunne organisere lekegrupper. Videre fortalte hen at leken kunne være en fin måte å introdusere nye ord og uttrykk, og styrke barnets egen vilje til å lære språk på bakgrunn av barnets interesser. Som for eksempel gjennom rollelek og eller dukker, hvor barnet kan oppleve å

se seg selv representert. Et tiltak man kan gjøre er å styrke det fysiske miljøet med noe så enkelt som å ha dukker med forskjellige hudfarger. Informant (3) bemerket seg at rollelek er en god mulighet for å utvikle ferdigheter og sosiale relasjoner, men at minoritetsspråklige barn ofte blir passert i den mer passive rollen, som for eksempel baby, katt, eller hund.

Videre la informant (5) til om hvor rik rolleleken egentlig var, og at det ofte kunne bli den vanlige «mor- og far leken», eller lignende og at man bør være bevisst på hvordan man tilrettelegger for lekemiljøene. Informant (4) utdypet fra erfaring at det er mange voksne som visuelt ser at barna leker rollespill, men som ikke er oppmerksom på rollefordelingen som skjer. Gjennom observasjon hadde hen erfart at rollefordelingen skjer tidligere enn når de har fått på klærne. Informant (1) kom med et konkret eksempel at man kan tilrettelegge for å utvikle leker med kostymer og ulike utstyr som trengs.

4.1.2 Lesing

Informant (2) nevnte et annet tiltak, hvor man kunne ha dialogisk lesning sammen enten en-til-en, eller sammen med andre barn. Videre nevnte informant (2) at gjennom dialogisk lesning kan man ha samtaler og snakke om det man ser sammen i boken, kunne føre til aktivt bruk av språket og bidra til å øke ordforrådet. Informant (3) nevnte at man eventuelt kunne inkluderte morsmålet/førstespråket til barnet ved å legge til et eller flere ord i for eksempel en samlingsstund.

Videre inn i dialogen ble biblioteket også nevnt, og at bøker kunne bli brukt som et fint virkemiddel for å representere de ulike etnisitetene og kulturene som finnes i verden. Informant (1) la til at noen barnehager er medlem som lesefrø, hvor de lokale bibliotekene stiller med ulike boksamlinger. Dette er noe barnehagene kan ta i bruk av og biblioteket stiller med forskjellige barnebøker i ulike språk. Gjennom dette kan minoritetsbarn ha tilgjengelige bøker på sitt eget morsmål og på norsk. Det var diskutert hvor viktig det var å ikke bare ha bøkene liggende i bokhyllen, men at dette blir bevisst brukt sammen med de andre barna i ulike situasjoner sammen med voksne. Det er særlig viktig at dette skjer i trygge omgivelser sånn at barna kan utvikle en sunn relasjon med resten av barna, men ikke minst til seg selv.

4.1.3 Annet

Informant (4) la til at man kan foreslå til foreldrene at barna blir levert tidligere, fordi det ofte var roligere da, og det kan gjøre det lettere for barna å komme inn i leken. Det ble også diskutert i plenum viktigheten av å gjøre barna trygg på gruppen sin. Det ble også tatt opp av informant (5) at det er en mulighet å få språkstøtte, hvor det kommer en som kan hjelpe med språkutviklingen til barnet. Det ble diskutert at når man har hendene fulle med mye ansvar er det greit med en hjelpende hånd for å sørge for å dekke de behovene barn trenger. Informant (3) påpekte at det er greit å snakke med barna om dette for å fremme inkludering og sa at det er viktig at barna vet at de kan komme til en voksen hvis noe er galt.

4.2 Foreldresamarbeid

For å involvere foreldrene nevnte informanten (2) at man kunne for eksempel ha foreldremøte på engelsk, eller sammen med en tolk. Informant (3) sa informasjon og to-veis kommunikasjon var viktig, og sa at det kunne være en idé å finne ut av hvilke tanker foreldrene har om sitt eget barn. Det kom et konkret innspill fra informant (5) om viktigheten av å introdusere rammeplanen sammen med foreldrene, for at vi som barnehagelærere skal kunne svare på ulike spørsmål og gå gjennom det sammen for å styrke samarbeidet.

For å skape et godt foreldresamarbeid nevnte informanten (3) at man kunne bli kjent med barna sine, og spørre om hvilke vaner barnet har hjemme, samtidig som man kan oppfordre og støtte til at foreldrene bruker morsmålet hjemme. Informant (5) nevnte at dersom det var en språkbarriere kunne det være en ide og bruke kroppsspråket for alt det er verdt, og informanten forklarte en hendelse der hen hadde brukt solkrem som konkret for å vise hvorfor solkrem var nyttig for barna.

4.3 Kulturelt mangfold og et inkluderende miljø

For å fremme et inkluderende miljø preget av mangfold og inkludering understreket informantene viktigheten av å legge til rette for lek. Tålmodighet var et ord som ble nevnt ofte og alle informantene var enig i at det var viktig å ta seg god tid. Informant (1) sa man kunne dele de mindre sterke språklige barna opp i grupper med barn som har god språkforståelse for å støtte opp. Videre nevnte informant (3) viktigheten av å lage gode grunnlag for å skape gode

relasjoner, og hvordan gode relasjoner var med på å forbedre miljøet innad i barnehagen. Informant (4) nevnte vennskap, og at hen hadde erfaring med noe som het «vennskap i fokus, her lagde de hjerter til hvert enkelt barn og skrev gode ord om hverandre. De hadde også delt barna inn i grupper der de snakket om hvordan barna kunne løse konflikter, problemløsning og viktigheten av at ingen ble holdt utenfor.

I plenum snakket vi mye om at det er viktig med et visuelt mangfold. Informant (2) nevnte at hen hadde vokst opp i et relativt ensfarget samfunn, og at det var viktig å eksponere barna for hva som finnes ute i verden og vårt samfunn, ved for eksempel markere ulike religioner og land. Det ble også nevnt dette med kulturkompetanse, og hvor viktig det var at personalet hadde en forståelse for at andre kulturer kunne være forskjellige og ha andre synspunkter og meninger. Informant (2) sa at dette ville ikke bare styrke samarbeidet, men også forebygge kommende utfordringer.

Informant (1) nevnte at fra barnehagen hun jobber i så holder de til kurs for hver avdeling om flerkulturell pedagogikk og hvordan man kan være en ressursperson for minoritetsbarn. Dette gjorde en stor forskjell for barnehagen og barna følte seg sett og hørt. En kombinasjon av kunnskap og bevissthet gjorde en stor forskjell for barnehagen og barna som kommer for en god barne-opplevelse. Informant (5) sa at fra erfaring så hadde den barnehagen hen jobbet i tidligere et samarbeid med kommunen og hadde et kulturtilbud som innebærer at de arrangerte ulike konserter og teaterforestillinger. For hver forestilling så kom det noen på besøk til barnehagen for å holde til et opplegg for barna, her ble det lagt til en mulighet for minoritetsbarn til å kjenne seg igjen av de kulturene som presenterer seg i spillet. De andre barna får også kjennskap til dette og blir nysgjerrige og vil bli kjent med en ny side for minoritetsbarna.

4.4 Voksenrollen

Da vi diskuterte våre erfaringer knyttet til minoritetsspråklige barn, delte informant (5) at hen ofte opplevde at personalet virket usikre, fortvilet og stresset over lignende situasjoner. Informant (3) la frem viktigheten av å fremstå som gode rollemodeller foran barna. Videre nevnte hen at hvordan vi snakker foran barna, både om andre og til andre, er noe som setter spor hos barna. Det er derfor viktig å tenke over hvilke holdninger vi ytrer.

Informant (1) nevnte dette med viktigheten av å være en aktiv deltakende voksen, både inne og ute, og spesielt under lek. Vi diskuterer også viktigheten av at personalet er bevisst på sin rolle som forbilder og støttespillere for barna. Informant (5) la til at det inkluderer å være oppmerksom på både språklig og sosial inkludering i lek og samspill.

Kompetanseheving var noe som var sentralt i samtalen og informant (2) påpekte at mange i personalet som er usikker på hvordan de skal kartlegge og tilrettelegge godt for barna. Det er nemlig ulike erfaringer og kompetanse rundt dette, men alle informantene var enig i at hele personalet må være bevisst på det pedagogiske arbeidet.

5.0 DRØFTING

Denne delen av oppgaven vil gi en helhetlig beskrivelse av hvordan barnehagen kan tilrettelegge for aktiv deltakelse av nyankomne minoritetsspråklige barn. Gjennom fire sentrale perspektiver: Språkstimulering, foreldresamarbeid, kulturelt mangfold og personalets rolle. Refleksjonene under hver av disse underskriftene bidrar til å besvare vår problemstilling ved å gi konkrete eksempler og teoretiske rammeverk som støtter de ulike tilnærmingene

5.1 Hvordan kan man stimulere språket gjennom lek og aktivitet?

Når det gjelder å aktivt stimulere språket, er det nødvendig for barnas utvikling og læring. Informant (2) snakket om at dialogisk lesing var en måte å fremme aktivt bruk av språket og bidra til å øke ordforrådet. Ved å tilby bildebøker eller bøker med morsmålet sitt, vil det være med på å skape et rikt språkmiljø som tar bruk av minoritetsbarnas ressurser. Det ble også fortalt av informant (1) at enkelte barnehager er medlem som lesefrø, hvor de lokale bibliotekene stiller med ulike boksamlinger. Dette er noe barnehagene kan ta i bruk av og biblioteket stiller med forskjellige barnebøker i ulike språk. Gjennom dette kan minoritetsbarn ha tilgjengelige bøker på sitt eget morsmål og på norsk. Derimot hvis man ikke aktivt arbeider mot å stimulere språket, vil dette påvirke/gå ut over minoritetsspråklige barn og kan være vanskelig å delta i lek og andre aktiviteter uten støtte. Med et mangelfullt ordforråd kan barna ende opp med å få en negativ tilknytning til språket sitt. Dersom barna ikke har tilstrekkelig ferdigheter i norsk for å uttrykke seg, kan det være utfordrende for dem å påvirke sin egen innflytelse og medvirkning i hverdagen (Gjervan, 2012, s.152). Med andre ord er det nødvendig å ta i bruk de nødvendige verktøyene for

å arbeide med å stimulere barns språk. Det var tidligere nevnt av informant (4) at man kan foreslå til foreldrene at barna kan bli levert tidligere, fordi det ofte var roligere. Det kan sørge for at det blir lettere for barna å komme inn i lek. Informant (5) sa også at det er en mulighet å få språkstøtte, hvor det kommer en som kan hjelpe med språkutviklingen til barnet.

Barnehagen har flere ansvarsområder når det gjelder minoritetspråklige barn. Det er viktig at barnehagen anerkjenner språket på ulike måter, for eksempel ved å si "god morgen" på barnets førstespråk, lære andre barn enkelte ord fra det aktuelle språket, og lære sanger, rim og regler. Informant (5) nevnte at dersom det var en språkbarriere kunne det være en ide og bruke kroppsspråket for alt det er verdt, og informanten forklarte en hendelse den ansatte hadde brukt solkrem som konkret for å vise hvorfor solkrem var nyttig for barna. Dette skaper glede og bidrar til språkutvikling hos alle barn. Barnehagen bør også ha tospråklige bildebøker som er med på å representere barna med ulike bilder, gjenstander, mat og kulturprodukter. Pedagogen støtter barns læring og problemløsning gjennom Vygotskjis pedagogiske stillasbygging. Det at personalet lærer seg tegn til tale, kan også være en nyttig ressurs for å støtte kommunikasjonen og språkutviklingen dersom barnet sliter med å uttrykke seg verbalt.

Lek er en sentral del av barns utvikling og læring og leken spiller en stor rolle i barns språkutvikling. Informant (3) belyste at rollelek var en viktig form for lek der barnet spiller en helt annen rolle og personligheten endrer seg ut ifra hvilken rolle barnet har. Handlingene som barnet gjør i sin rolle er hentet fra sine egne erfaringer gjennom ulike medier, men barna lærer også av andre barn. Når barnegruppen går inn i rollelek, går barna inn i en fantasi virkelighet, hvor barna blir helt avhengig av språket for at leken skal utvikles. Ved å bruke rollelek som et redskap i det pedagogiske arbeidet, så kan man bidra til at minoritetsbarn danner et positivt språkmiljø og utvikler deres språklige og sosiale kompetanse (Høigård, 2013, s.66).

Barnehagen må også tenke på at minoritetsbarn kan oppleve at det er vanskelig å delta i rolleleken, og at de havner utenfor fordi de ikke får muligheten til være med i leken. Årsaken til dette kan være at språkbarrieren kan føre til at barn ikke vil leke med andre minoritetsbarn, fordi de rett og slett ikke klarer å forstå hverandre. Videre i funn av informant (5) blir ofte barn med mangel på språkkunnskaper satt i en passiv rolle, som for eksempel hund eller baby. Da vil ikke rolleleken være givende for barnet. Derfor bør personalet være åpen for andre typer lek for at disse barna kan være med og støtte norsk tilegnelsen.

Å bruke rollelek som et verktøy i det pedagogiske arbeidet for å fremme språklig kompetanse hos minoritetsbarn er fortsatt viktig, men personalet må være fleksible og åpne for å tilpasse lekemiljøet for å imøtekomme behovene til alle barna. For å skape et inkluderende og positivt læringsmiljø der alle barn kan delta og trives.

Å støtte minoritetsspråklige barn i deres morsmål kan bidra til en betydningsfull opplevelse i barnehagen, men kan samtidig by på utfordringer. Egeberg (2022) mener at det å ha tilgang til tospråklig personale vil gi de beste mulighetene for å fremme forståelse og støtte aktivisering av førstespråket. På den ene siden når barnehagen setter opp til at barna blir støtta i førstespråket sitt og det kan bidra til å skape en dypere tilknytning, og kan dermed fremme en positiv selvpoppfattelse. På den andre siden kan det være et dilemma for barnehagen å skaffe nok ressurser som å ha språklig kompetanse tilgjengelig og er i stand til å støtte alle språkene. I tillegg kan det være spørsmål om at barna får nok balansert språkstøtte i morsmålet og i norsk. Mens Egeberg (2022) mener at dette å ta i bruk og opprettholde morsmålet vil ikke bidra til at man ikke lærer eller snakker det norske språket. Barnehagen kan derfor finne en balanse der man kan bruke det førstespråket som kan bidra til å lære inn andrespråket for å kunne fremme språklig utvikling og tilhørighet.

5.2. Betydningen av et godt foreldresamarbeid

Som Glaser (2018) påpeker i sin teori, skaper et godt foreldresamarbeid grunnlaget for en trygg og støttende overgang mellom barnehage og hjemmet, noe som er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Dette gjelder spesielt i barnehager som har et mangfold med en variasjon av språk og kulturelle bakgrunner, hvor det er viktig å imøtekomme foreldrene for å sikre at barnets behov blir dekket. Foreldresamarbeid er avgjørende for å støtte barns læring og utvikling for barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Glaser (2018) understreker at god kommunikasjon og samarbeid mellom barnehage og hjem styrker overgangen mellom disse miljøene. Dette er spesielt viktig dersom barnet er i prosessen for å lære to språk. Positiv tilknytning og gode relasjoner er nødvendig for å trygge foreldre med språklig usikkerhet eller tidligere traumer.

Barnehagepersonell som anerkjenner tospråklighet og morsmålet, kan bidra til å skape en positiv assosiasjon mellom barnehager og hjem (Høigård, 2019). Et godt foreldresamarbeid krever

innsats fra både barnehage og foreldre. Når personalet oppmuntrer foreldrene til å bruke morsmålet aktivt, styrkes barnets identitet og utvikling. Dette samarbeidet krever at personalet er godt informerte og kompetente, og de møter foreldrene med en holdning som ikke er dømmende. Barnehageloven og rammeplanen er med på å sikre at foreldresamarbeidet blir en del av barnehagens virksomhet, men det er viktig at denne strukturen tilpasses vårt mangfoldige samfunn.

I Sadowniks (2022) narrative undersøkelse fremhever forskningsresultatene betydningen av å forstå foreldrenes engasjement og forståelse av barnehagen for å sikre et godt samarbeid. Utfordringer som hvordan «mangel på demokrati» kan føre til kultursjokk og misforståelser blant foreldre og barnehage. For å håndtere disse utfordringene bør barnehagen skape rom for dialog og forståelse, tilby informative foreldremøter og samtaler som gir foreldrene muligheten til å uttrykke bekymringer og spørsmål. Dette bygger tillit og felles forståelse, spesielt for familier med minoritetsbakgrunn. Samarbeidet mellom foreldre kan være både formelt og uformelt. Uformelle møter gir mulighet for spontan og personlig kontakt, mens formelle møter gir struktur for dypere diskusjon om barnets utvikling og behov. En balanse mellom disse samarbeidsformene er nødvendig for å skape et helhetlig samarbeid, som støtter visjonen om barnets beste.

Glaser (2018) argumenterer for at en ressursorientert tilnærming i praksis kan styrke foreldresamarbeidet ved å fokusere på barnets trivsel, utvikling og læring. Dette innebærer å anerkjenne og respektere foreldrenes ulike kulturelle bakgrunner og erfaringer. En kulturell relativistisk tilnærming kan bygge broer mellom ulike kulturelle bakgrunner og skape et fellesskap som alltid har barnets beste som mål.

5.3 Betydningen av et kulturelt mangfold og et inkluderende miljø i barnehagen

Våre informanter fremhevet at lek var en essensiell arena for å fremme inkludering av mangfold i barnehagen. Informantene sa at det var utrolig viktig å gi barna god tid, tålmodighet og rom for å utforske og uttrykke seg gjennom leken. Leken er med på å skape muligheter for alle barn, uavhengig av bakgrunn til å delta og føle seg inkludert i fellesskapet. Informantene fremhevet

også at vennskap og gode relasjoner er viktig for å skape et godt miljø i barnehagen. Aktiviteter som oppmuntrer til samarbeid og fellesskap er avgjørende for å fremme inkludering og trivsel. For å støtte opp i dette kan man legge til rette for gruppeaktiviteter, prosjektarbeid eller leker som krever samarbeid. Informant (4) nevnte at aktiviteter som konflikthåndtering og problemløsning kan være med på å bidra til at båndene mellom barna blir styrket, og er med på å forebygge mobbing og ekskludering.

Et kulturelt mangfold gir barnehagen muligheten til å bli kjent med ulike kulturer, tradisjoner og perspektiver. Som informant (5) nevnte er det en fordel at barnehagen er med på å tilby ulike kulturelle arrangementer og aktiviteter. Samtidig som det gir barna muligheten til å utforske og utvikle sin egen kulturelle identitet. Dette kan inkludere konserter, teaterforestillinger og feiringer som presenterer ulike kulturelle uttrykk og tradisjoner. Ved å la barna delta aktivt i slike arrangementer, bidrar barnehagen til å styrke deres forståelse og aksept for mangfoldet som finnes rundt dem. Det kan være viktig å tenke på at alle barn kommer fra ulike bakgrunner, med forskjellige erfaringer. Som informant (2) nevnte, som hadde vokst opp i et relativt ensfarget samfunn, var det viktig å eksponere barnet for hva som finnes både i verden og i vårt samfunn. Dette inkluderer å markere ulike religioner og land for å gi barna en bredere forståelse av verden rundt dem.

Det er også viktig at barna får muligheten til å se seg selv, speilet og sin kulturelle bakgrunn representert og verdsatt i barnehagen. Dette kan innebære å vurdere hvordan barnehagen aktivt fremmer og inkluderer kulturelle perspektiver og uttrykk i hverdagen. Samtidig kan det være lurt å reflektere over hvordan mangfoldet oppleves av barna i det daglige samspillet. Ønsker barnet å se seg selv representert? Er det barnet selv eller barnehagen sitt behov som blir dekket? Det er også viktig å tenke på at barn kommer fra ulike bakgrunner med forskjellige erfaringer. Det kan være at noen ser sin kultur som noe negativt og ikke ønsker å bli representert og eksponert på den måten personalet tror. Det kan derfor være lurt å være oppmerksom på barnas egne følelser og preferanser når det gjelder framstilling av deres kulturelle identitet i barnehagen.

5.4 Personalets bevissthet rundt sin rolle som «forbilde»

I barnehagehverdagen er personalets bevissthet rundt sin egen rolle avgjørende for å skape et positivt læringsmiljø for alle barn, inkludert minoritetsbarna. Da vi diskuterte erfaringer knyttet

til personalets rolle rundt minoritetsbarna, kom det fram at informantene ofte oppfattet personalet som rådville, fortvilte og stressede i ulike situasjoner. Denne følelsen kan knyttes til flere faktorer. For det første kan personalet oppleve manglende selvsikkerhet i sin rolle som gode rollemodeller for barna, på grunn av mangel på kunnskap og kompetanse knyttet til minoritetskulturer og barnas spesifikke behov. Uten tilstrekkelig forståelse for kulturelle forskjeller og språkbarrierer kan personalet føle seg usikre på hvordan de best mulig kan støtte og inkludere minoritetsbarna. Videre kan mangelen på tilgang til ressurser som samarbeid med kommunen om kulturtilbud, og ressurspersoner med samme språk forsterke følelsen av rådvillhet og stress blant personalet. Uten disse ressursene kan personalet føle seg overveldet og usikre på hvordan de skal møte de spesifikke behovene til minoritetsbarna.

Kompetanseheving gjennom kurs i flerkulturell pedagogikk kan være en løsning for å adressere disse utfordringene. Gjennom slike kurs kan personalet få økt forståelse av minoritetskulturer og lære nye strategier for å møte behovene til minoritetsbarna på en effektiv måte. I tillegg er det viktig at ledelsen legger til rette for at personalet kan dele kompetansen sin, slik at de drar nytte av hverandres erfaringer og kunnskap. Lindmo (2019, s.19) beskriver at personalet med god kompetanse må bevisst se holdninger man selv har, for da kan "gjøre det usynlige synlig". Det bør inkluderes tiltak som å tilby veiledning og refleksjon blant personalet. Refleksjon kan være en metode for å tenke tilbake, overveie og tenke over sine handlinger (Tholin, 2021, s.127).

Gjervan (2012) mener at bevisstgjøring av egne holdninger og refleksjoner av dem til andre mennesker er viktig. Det vil dermed føre til å styrke personalets bevissthet rundt sin egen rolle som rollemodell, og kan bidra til å skape et inkluderende læringsmiljø som fremmer trivsel og utvikling for alle barn, uavhengig av bakgrunn. Informant (3) snakket om hvordan vi snakker foran barna, både om andre og til andre, er noe som er viktig og setter spor hos barna. Det er derfor viktig å tenke på hvordan man opptrer foran barna, hvilke holdninger og verdier som kommer frem og hvordan man snakker om og foran barna. Det er ikke alltid tilfelle at alle har en slik tilnærming og det kan være at enkelte i personalet kan ha en problemorientert tilnærming til kultur. Dette kan skape en del konsekvenser for minoritetspråklige barn i barnehagen. Hvis man i praksis og teori har en problemorientert tilnærming som dominerer i barnehagen, vil barnas og foreldrenes behov, forutsetning og ønsker bare bli sett som vanskelig. Dette fører til konsekvenser ikke bare på hvordan barnehagen møter minoritetsfamilier, men også hvordan

foreldre og barna ser barnehagen på. Dette kan bære frem større konsekvenser for barn og foreldre som blir møtt med ekskluderende holdning av personalet til å legge vekk deres kulturelle bakgrunn for å passe inn i majoritetssamfunnet for å føle seg mer inkludert, eller blir presse for mye som vil medføre en negativ ringvirkning at de med minoritetsbakgrunn trekker seg lenger vekk og deretter stopper å tilpasse seg til majoritetens krav (Gjevang, 2012, s.65).

6.0 KONKLUSJON

Oppgaven vår søker svar på problemstillingen om «hvordan kan barnehagen tilrettelegge for aktiv deltakelse og utvikling i hverdagen for nyankomne minoritetsspråklige barn». I barnehagens møte med nylig ankomne minoritetsbarn, er en helhetlig tilnærming avgjørende for å sikre deres aktive deltakelse, utvikling og trivsel. Sentralt i denne tilretteleggingen står språkutviklingen gjennom lek og aktiviteter som verktøy. Ved å benytte seg av metoder som dialogisk lesning og å lese bøker sammen med barnet både på norsk og på barnets morsmål, kan det bidra til å støtte språkutviklingen og kommunikasjonsevnen hos minoritetsspråklige barn. Videre spiller lek og vennskap en vesentlig rolle. Gjennom å legge til rette for rollelek og andre lek-aktiviteter som fremmer samspill og samarbeid mellom barna, kan barnehagen skape et miljø der alle barn føler seg inkludert og anerkjent. Personalet bør være fleksible og tilpasse lekemiljøene for barn med ulike bakgrunn og språkferdigheter. Videre kan kroppsspråk og konkrete gjenstander brukes for å overkomme språkbarrieren.

Et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre spiller en avgjørende rolle for å tilrettelegge for aktiv deltakelse av nyankomne minoritetsbarn. Åpen, respektfull og informativ kommunikasjon bygger grunnlaget for en god overgang mellom hjem og barnehage, noe som er særlig viktig for familier med minoritetsspråklig bakgrunn. Å tilby informasjon på deres språk og inkludere dem aktivt i barnas læring og trivsel, vil bidra til å skape et inkluderende miljø. Det vil også være vesentlig og fremme et samarbeid som oppgjør uklarheter og forhindrer eventuelle misforståelser som kan danne seg ved språkbarrierer.

Leken er en arena som fremmer inkludering og vennskap blant barna. Barna bør tilrettelegge for aktiviteter som oppmuntrer til samarbeid, tilhørighet og fellesskap, samt styrker båndene mellom barna gjennom konflikthåndtering og problemløsning. Kulturelle arrangementer og aktiviteter gir

barna muligheten til å utforske og forstå mangfoldet, samtidig som det er med på å utvikle egen kulturell identitet. Det er også viktig at barnehagen reflekterer over hvordan fremstilling av mangfoldet oppleves av barna og tar hensyn til deres følelser og preferanser.

Personalets bevissthet om sin egen rolle som forbilder er grunnleggende for å skape et positivt læringsmiljø. Kompetanseheving gjennom kurs i flerkulturell pedagogikk og refleksjon over egne holdninger kan bidra til å øke forståelsen og effektiviteten i å møte minoritetsbarns behov. Personalet må opptre med respekt og forståelse for kulturelle forskjeller og eventuelle språkbarrierer, og være bevisst på hvordan deres handlinger og ord påvirker barna. For å tilrettelegge for aktiv deltakelse og utvikling i hverdagen for nyankomne minoritetsspråklige barn, må barnehagen skape et balansert og inkluderende læringsmiljø. Dette innebærer å involvere språkstimulering i lek og aktiviteter, etablere et sterkt foreldresamarbeid, fremme et inkluderende og kulturelt mangfoldig miljø, og øke personalets bevissthet om deres rolle som forbilder. Ved å anerkjenne og støtte barnas kulturelle bakgrunn, samtidig som det legges til rette for læring av det norske språket, kan barnehagen bidra til at alle barn trives, lærer og utvikler seg på en helhetlig måte.

7.0 LITTERATURLISTE

Bakken, Y. & Solbue, V (Red). (2016) *Mangfold i barnehagen*. Fagbokforlaget.

Barnehageloven. 2005. *Lov om barnehager*. LOV-2005-06-17-64. Hentet fra [Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

Børhaug, K., Helgøy, I., Homme, A., Lotsberg, D.Ø. & Ludvigsen, K. (2011) *Styring, organisering og ledelse i barnehagen*. Fagbokforlaget.

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal Akademisk

Gjervan, M., Andersen C. E., & Bleka, M. (2012) *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. (2.utg) Universitetsforlaget

Høigård, A. (2019). *Barns språkutvikling, muntlig og skriftlig*. (4.utg) Universitetsforlaget

Larsen, A.K. (2017). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. (2. utg.). Fagbokforlaget.

Larsen, A.K. & Slåtten, M.V (2019). *En bok om oppvekst* (5.utg). Fagbokforlaget.

Valvatne, H. & Sandvik (2002). *Barn, språk og kultur. Språkutvikling fram til sjuårsalderen*. Cappelen Akademisk Forlag.

Tjora, A., Tøndel, G., Stuvøy,I. (2022). *En smak av forskning. Bacheloroppgaven som prosjekt, prosess og produkt*. Cappelen Damm Akademiet.

Tholin, R.K. (2021). *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. (2.utg) Fagbokforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2017). Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Udir. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Sadownik, A. (2022). Narrative Inquiry as an Arena for (Polish) Caregivers' Retelling and Re-experiencing of Norwegian Kindergarten: A Question of Redefining the Role of Research. *Nordic Journal of Comparative and International Education (NJCIE)*, 6(1).
<https://doi.org/10.7577/njcie.4503>

Sadownik, A. (2018). Belonging and participation at stake. Polish migrant children about (mis)recognition of their needs in Norwegian ECECs. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(6), 956–971. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2018.1533711>

Selås, M. & Gujord, A., K., H. (Red). (2017). *Språkmøte i barnehagen*. Fagbokforlaget.

Skogen, E., Haugen, R., Lundestad, & Slåtten V., M. (Red). (2021). *Å være leder i barnehagen* (3. utg.) Fagbokforlaget

Øksnes, M. (2021). *Lekens flertydighet: Barn lek i en institusjonalisert barndom*. Cappelen Damm Akademisk.

8.0 VEDLEGG

HEI!

Velkommen til vår dialogkafe! Vi vil utforske ulike temaer knyttet til vår problemstilling. Takk for at DU har valgt å delta.

-Forfatternavn fjernet for anonymisering-

Case 1:

Sara er en 5 år gammel jente som snart skal begynne på skolen. Foreldrene hennes snakker spansk hjemme, men hun har begynt å mestre norsk i barnehagen. Personalet ønsker å sikre en jevn overgang for Sara og har tatt flere tiltak for å støtte henne. Personalet har lagt merke til Sara interesse for bøker og historiefortelling. De har også bemerket at hun uttrykker seg godt på norsk, men de ser også at hun noen ganger blir mer tilbaketrukket når hun snakker med norske barn.

Dialogguide/Spørsmål

1. Hva slags tiltak kan barnehagen sette i gang for å hjelpe Sara med å opprettholde og utvikle språkkunnskapene sine?
2. Hvordan kan barnehagen involvere Saras foreldre i denne prosessen?
3. Hvordan kan barnehagen støtte Saras evne til å forstå og bli forstått av andre barn, både språklig og sosialt

Case 2:

Ali, en 5 år gammel gutt fra Afghanistan, skal snart begynne på skolen. Han har begynt å lære seg norsk i barnehagen, men det er fortsatt utfordrende for ham. Barnehagen ønsker å sørge for at overgangen til skolen blir så jevn som mulig for Ali og de andre flerspråklige barna. Ali trives godt i barnehagen, men han blir noen ganger frustrert over manglende forståelse fra de andre barna og personalet når han prøver å formidle sine tanker og følelser på norsk.

Dialogguide/Spørsmål

1. Hvordan kan barnehagen legge til rette for en jevn overgang til skolen for Ali og andre flerspråklige barn?
2. Hvilke tiltak kan barnehagen iverksette for å fremme et miljø preget av kulturelt mangfold og inkludering?
3. Hvordan kan personalet støtte Ali og de andre flerspråklige barna for å utvikle både deres språklige og sosiale ferdigheter?

Case 3:

Lina, en 5 år gammel jente, skal snart begynne på skolen. Hun snakker portugisisk hjemme, men har begynt å lære seg norsk i barnehagen. Barnehagen ønsker å sørge for at overgangen til skolen blir så jevn som mulig for Lina. Lina elsker å delta i rollespill og leke med dukker. Hun har begynt å kommunisere mer på norsk, men noen ganger sliter hun med å finne ordene hun trenger for å uttrykke seg.

Dialogguide/Spørsmål

1. Hvordan kan barnehagen bruke lek som et verktøy for å styrke språklig kompetanse hos Lina og de andre flerspråklige barna?
2. Hvilke strategier kan barnehagen benytte for å inkludere Lina bedre med de andre barna, både språklig og sosialt?
3. Hvordan kan barnehagen støtte Lina og andre flerspråklige barn i å utvikle en god språkforståelse som en del av forberedelsene til skolen?

IGJEN, TUSEN TAKK FOR AT DU VALGTE Å DELTA!